

læggende opfattelse, at materiel velfærd, som vi kan dele med hinanden under trygge former, er det stærkeste springbrædt for de menneskelige udfoldelser.

Jeg kunne godt forestille mig afrikaneren, der sidder under mangotræet, og den store industriherre, der er kommet til Afrika, og som spørger manden, der sidder i skyggen af solen under mangotræet: Nå, skal du ikke i gang med at dyrke dine jorder og skabe værdier? Og afrikaneren siger: Hvorfor skal jeg det? Så kan du jo dyrke endnu mere jord. Ja, og hvad så? Så kan du købe dig en traktor. Ja, og hvad så? Så kan du måske købe dig endnu flere traktorer og blive en rig mand. Okay, hvad skal jeg så, når jeg er blevet en rig mand? Ja, så kan du jo slappe af og sidde i skyggen af mangotræet. Men det gør jeg jo allerede! (*Munterhed*).

Jeg tror naturligvis, at den form for rigdom, som historien fortæller om, illustrerer, at der er noget, der er smalt, og der er noget, der er bredere, og jeg mener faktisk, at vi er på vej til at forene det smalle rigdomsbegreb med det bredere rigdomsbegreb. Og jeg mener, at vi skal føre en fælles kamp imod al for høj børnedødelighed i Afrika, imod den tragiske aids, imod den gennemsnitligt alt for lave levealder og for en mere retfærdig verden, hvor rigdommen er fordelt ordentligt.

Og apropos rigdomsbegreb: Der er jo ikke tvivl om, at i forhold til vores ambition: at få har for meget og færre for lidt, som jeg sagde før, har vi i rigdom drevet det vidt og vundet. Men spørgsmålet er, om kampen så er slut, og jeg føler på sin vis, at den først lige er begyndt.

Man kan sige, at nok er problemstillingen i dag en anden, idet de svageste er blevet de færreste, men det er jo ikke ensbetydende med, at de svageste, fordi de har fået nogle penge, nødvendigvis har fået det selvværd, som de skal have. Og jeg har altid ment, at vi som politikere skulle ville noget andet og mere end at sikre velstand for de mange.

Jeg synes, vi skal have en stærkere ambition end blot at fjerne fattigdommen. Jeg synes, vi skal bruge både traditionen og værdierne, men sandelig også det politiske mod. For hvad er rigdom, hvis den kun kan gøres op i penge, og hvad er den så værd til syvende og sidst?

Jeg vil blot med disse ord slå et lille slag for et nyt rigdomsbegreb, som vi vil have gode chancer for at introducere: Hvad er den enkelte persons rigdom værd, hvis der ikke er plads til en anstændig tilværelse for alle dem, der ikke

har fået plads endnu? Og hvad er personlig rigdom værd, hvis man ikke har ret til at blive behandlet – det gælder alle i samfundet – under socialt trygge vilkår og former, hvis man er syg? Og hvad er det værd, det dér med rigdom, hvis man ikke konsekvent tager hensyn til miljøet og økologien? Og hvad er det værd, hvis det hele slutter med vores generation?

Jeg vedstår, at Groucho Marx, en af de tre Marx Brothers – ikke en af Søren Søndergaards brødre – engang har sagt: »Ja, det er meget godt, at vi altid skal tænke på de kommende generationer, men jeg spørger bare: Hvad har de nogen sinde gjort for os?« (*Munterhed*). Ikke desto mindre mener jeg, at det alligevel er nyttigt og vigtigt og også betydningsfuldt for vore partier, at vi tænker på de kommende generationer, at vi vil aflevere et samfund, der er mindre gældstynget og mindre miljøbelastet end det samfund, vi overtog.

Derfor er det 21. århundredes rigdomsbegreb andet og mere end penge. Derfor skal det bygge på et ansvar for hinanden som en del af den danske folkesjæl. Og derfor har den enkelte ikke alene et ansvar for sig selv, men for hele vores samfund. Og derfor er jeg enig med hr. Henrik Svane og hr. Henrik Sass Larsen, som begge sagde: Den fordomsfrie debat skal vi ikke låse inde i en kommission og i et ekspertskab – i det hele taget kan man godt mene, at vi har overladt rigeligt til eksperterne på nuværende tidspunkt – men på en måde tage det på os igen som politikere og som folk og i fællesskab med folk.

Det, vi mangler, er en bredt accepteret vision om, hvad det vil sige at være solidarisk i et rigt land i en rig verdensdel, hvor de ringest stillede problem ikke længere alene er materiel nød, men snarere mangel på selvværd udløst af udelukkelse fra samfundet. Det er her, ressourcerne bør sættes ind. Det er her, holdningerne i den velbjærgede majoritet må ændres. Og kunne man samles bredt om dét, vil denne debat bestemt være en god start på en værdidebat.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør